

Briuselis, 2017 10 05
COM(2017) 563 final

2017/0244 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos

{SWD(2017) 322 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pasiūlymu dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos prisidedama prie ES prioriteto kurti darbo vietas, užtikrinti ekonomikos augimą ir investicijas. Rengiant pasiūlymą atsižvelgta į 2016 m. Naują Europos įgūdžių darbotvarkę ir joje nustatytą siekį gerinti įgūdžių ugdymo kokybę bei aktualumą ir į 2016 m. komunikatą „Investicijos į Europos jaunimą“, kuriame raginama dėti daugiau pastangų padedant jaunimui įgyti žinių, įgūdžių ir patirties, padėsiančių pasirengti pirmam darbui, sėkmingai siekti profesinės karjeros ir tapti aktyviais piliečiais.

Pameistrystė – itin veiksminga profesinio mokymo sistemos mokymosi darbo vietoje forma, padedanti pereiti iš švietimo įstaigos į darbo rinką. Pameistrystė suteikia įgūdžių, kurių reikalauja darbdaviai, ir didina įmonių ir darbo vietų konkurencingumą ir našumą. Nors paprastai pameistriai yra jauni, vis dažniau pameistrystės programos siūlomos vyresnio amžiaus darbuotojams, kad jie įgytų kvalifikaciją, kuri padėtų jiems gauti darbą ar kilti karjeros laiptais.

Jau įrodyta, kad pameistrystės programos veiksmingai padeda patekti į darbo rinką ir didina karjeros galimybes, todėl jos laikomos politiniu ES prioritetu. Kol kas jaunimo nedarbas ES daugiau nei du kartus viršija bendrą nedarbą (2017 m. liepos mėn. – atitinkamai 16,9 ir 7,7 proc.).

„Cedefop“ ir Europos semestro duomenimis, dauguma valstybių narių vykdo dideles pameistrystės sistemų reformas, be to, aktyviai skatinama didinti pameistrystės programų pasiūlą.

Ar pameistrystės poveikis darbo rinkos sąlygoms ir jaunimo galimybėms gauti darbą bus teigiamas, priklausys nuo jos kokybės. Nors pameistrystė plačiai paplitusi, jos organizavimas ES valstybėse narėse labai skiriasi. EBPO pabrėžė, kad norint išvengti pameistrystės sąsajos su nekvalifikuotu darbu, reikia kokybiškų standartų. Net jei nekokybiškų pameistrystės yra nedaug, tai gali pakenkti bendram sistemos įvaizdžiui¹.

Šioje rekomendacijoje, grindžiamoje naujausiais šios srities duomenimis, pateikiamos veiksmingų ir naudos tiek pameistriams, tiek darbdaviams teikiančių pameistrystės sistemų įgyvendinimo gairės.

Be to, bendrai sutarti kriterijai ir atsiradęs tarpusavio pasitikėjimas gali daryti teigiamą poveikį pameistrių judumui.

Ši rekomendacija papildo Sąjungos iniciatyvas, kuriomis jaunimui padedama patekti į darbo rinką, visų pirma Tarybos rekomendaciją dėl stažuočių kokybės sistemos.

Bendras tikslas – padidinti pameistrių įsidarbinimo galimybes, prisidėti prie jų asmeninio tobulėjimo, padėti ugdyti reikiamų įgūdžių įgijusią ir kvalifikuotą darbo jėgą, atitinkančią darbo rinkos reikmes.

Konkretus tikslas – parengti nuoseklią pameistrystės sistemą, grindžiamą vienodu kokybės ir veiksmingumo supratimu, atsižvelgiant į profesinio mokymo sistemų įvairovę valstybėse narėse.

---

¹ OECD (2017), *Striking the right balance - Costs and benefits of apprenticeship*.

Taip bus paremtos pameistrystės sistemų reformos valstybėse narėse siekiant įtvirtinti jų kokybę ir veiksmingumą.

- **Pasiūlymo taikymo sritis**

Rekomendacijoje valstybės narės raginamos taikyti išsamius ir nuoseklius pameistrystės kokybės ir veiksmingumo kriterijus. Šioje rekomendacijoje pameistrystė suprantama kaip

formalaus profesinio mokymo sistema, kurioje mokymasis darbo vietoje (įmonėse ir pan.) derinamas su mokymusi švietimo įstaigose ir pagal kurią įgyjama nacionaliniu lygmeniu pripažįstama kvalifikacija. Šioms sistemoms būdingi sutartiniai pameistrio, darbdavio ir (arba) profesinio mokymo įstaigos santykiai, o pameistriui už jo darbą yra apmokama arba kompensuojama.

Ši apibrėžtis yra pakankamai plati, kad apimtų įvairias valstybių narių pameistrystės sistemas. Ji buvo parengta ir naudojama Europos pameistrystės aljanse.

- **Politinės aplinkybės**

2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracijoje² Europos lyderiai ragino siekti Sąjungos, „kurioje jauni žmonės įgyja geriausią išsilavinimą bei gauna geriausią mokymą ir gali studijuoti ir rasti darbą visame žemyne“. Kokybiška ir veiksminga pameistrystė yra neatskirama šio raginimo dalis, nes pameistrystės programos suteikia jaunuoliams įgūdžių, nutiesiančių kelią į darbo rinką.

2017 m. balandžio 26 d. pristatytuose Europos socialinių teisių ramsčio dokumentuose³ nustatyta 20 pagrindinių principų ir teisių, prisidedančių prie sąžiningų ir gerai veikiančių darbo rinkų bei socialinės gerovės sistemų. Šie principai suskirstyti į tris kategorijas, kurios yra svarbios ir kokybiškoms bei veiksmingoms pameistrystės sistemoms: 1) lygios galimybės ir galimybė įsidarbinti; 2) tinkamos darbo sąlygos; 3) socialinė apsauga ir įtrauktis. Pagal pirmąjį principą kiekvienas žmogus turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti kompetenciją, leidžiančią visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai įveikti permainas darbo rinkoje.

- **Pameistrystė politinėje darbotvarkėje**

2016 m. birželio mėn. Naujoje Europos įgūdžių darbotvarkėje⁴ pabrėžta, kad rengiant ir įgyvendinant profesinio mokymo darbo vietoje ir pameistrystės sistemas turėtų dalyvauti verslas ir socialiniai partneriai. Komisija yra išreiškusi ketinimą remti mokymosi darbo vietoje galimybes, kad būtų parengtos dalijimosi žiniomis, tinklaveikos ir bendradarbiavimo pameistrystės srityje rėmimo paslaugos, ir kad socialiniams partneriams būtų padedama siekti pažangos drauge kuriant galimą pameistrystės kokybės sistemą. Šis įsipareigojimas patvirtintas 2016 m. gruodžio mėn. komunikate „Investicijos į Europos jaunimą“, kuriame išdėstytas ketinimas pateikti iniciatyvą, pagal kurią didinama pameistrystės kokybė, pasiūla, patrauklumas ir įtraukumas⁵.

Nauja įgūdžių darbotvarkė grindžiama tokiomis ankstesnėmis iniciatyvomis kaip 2013 m. pradėta Europos pameistrystės aljanso (EAfA) iniciatyva, taip siekiant pagerinti pameistrystės kokybę, pasiūlą ir įvaizdį, o kiek vėliau pridėtas ir pameistrių judumo didinimo tikslas. EAfA

² <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>

³ COM(2017) 250 final ir C(2017) 2600 final.

⁴ COM(2016) 381 final.

⁵ COM(2016) 940 final.

priklauso 27 valstybės narės⁶, kurios yra prisiėmusios nacionalinių įsipareigojimų, o įmonės, socialiniai partneriai, profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir kiti suinteresuotieji subjektai pateikė daugiau kaip 200 pasiūlymų. Iš viso buvo pasiūlyta per 700 000 pameistrystės, mokomosios praktikos ar pirmojo darbo vietų.

2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo⁷ valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti, kad jaunimui iki 25 metų per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo būtų pasiūlytas kokybiškas darbas, galimybė tęsti mokslus, dalyvauti pameistrystės ar mokomosios praktikos programoje. Iki 2016 m. pabaigos pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą buvo pasiūlyta maždaug 390 000 pameistrystės vietų.

Europos Audito Rūmai paragino sukurti pameistrystės, kurią būtų galima remti iš Sąjungos biudžeto, kokybės kriterijus⁸, o Europos Parlamentas⁹ kvietė užtikrinti, kad į pameistrystės sistemas būtų integruotos kokybės standartų užtikrinimo priemonės. Nesenu Parlamento tyrimu siekta išsiaiškinti pameistrystės darbo sutarties ir atlygio klausimus¹⁰.

2015 m. Europos valdžios institucijos ir socialiniai partneriai susitarė dėl Rygos išvadų dėl vidutinio laikotarpio (2015–2020 m.) rezultatų profesinio mokymo srityje. Vienas iš prioritetų – skatinti įvairių formų mokymąsi darbo vietoje, ypatingą dėmesį skiriant pameistrystei, įtraukiant socialinius partnerius, įmones, pramonės, prekybos ir amatų rūmus ir profesinio mokymo paslaugų teikėjus bei skatinant inovacijas ir verslumą.

Nuo 2018 m. gegužės mėn. valstybės narės EURES portale skelbs apie darbo sutartimis grindžiamas laisvas pameistrystės vietas¹¹. Didesnis skaidrumas padės rasti tinkamus kandidatus ir laisvas vietas kitose šalyse. Taip pat bus paskatintas bendradarbiavimas pameistrių judumo srityje pagal programą „Erasmus+“ ir kitas iniciatyvas.

• **Dabartiniai darbai kokybės ir veiksmingumo srityje**

Vykdamas Europos pameistrystės aljanso (EAfA) veiklą įdėta daug pastangų, kad būtų sustiprinta pameistrystės kokybės ir veiksmingumo duomenų bazė. 2013 m. spalio 15 d. valstybės narės priėmė Tarybos deklaraciją dėl Europos pameistrystės aljanso. Joje nustatyti bendri orientaciniai pameistrystės veiksmingumo ir patrauklumo principai, kuriuos reikėtų skatinti ir kurių reikėtų laikytis atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

Pagal strateginę programą „ET 2020“ suburta Profesinio mokymo darbo grupė (2014–2015 m.), kuriai priklausė valstybių narių atstovai, socialiniai partneriai ir profesinio mokymo paslaugų teikėjai, parengė 20 orientacinių principų dėl kokybiškų pameistrystės programų ir darbu grindžiamo mokymosi. Daugiausia dėmesio skirta keturiems aspektams: 1) nacionaliniam valdymui ir socialinių partnerių dalyvavimui; 2) paramai įmonėms, visų pirma MVI, siūlančioms pameistrystės programas; 3) pameistrystės programų patrauklumo didinimui ir geresniam profesiniam orientavimui; 4) mokymosi darbo vietoje kokybės užtikrinimui.

⁶ Visos ES valstybės narės, išskyrus Jungtinę Karalystę. Be to, nacionalinius įsipareigojimus prisiėmė visos penkios šalys kandidatės ir trys ELPA šalys (Islandija, Norvegija, Šveicarija).

⁷ OL, 2013/C 120/01.

⁸ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 3/2015 *EU Youth Guarantee: first steps taken but implementation risks ahead*.

⁹ Europos Parlamento ataskaita „Programa „Erasmus+“ ir kitos priemonės judumui skatinti profesinio rengimo ir mokymo srityje. Mokymosi visą gyvenimą požiūris“ (2015/2257(INI)).

¹⁰ Europos Parlamentas, *Skills development and employment: Apprenticeships, internships and volunteering*, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto tyrimas, 2017 m.

¹¹ Reglamentas (ES) 2016/589.

Įvairių pramonės sektorių Europos socialiniai partneriai (ETUC), gavę finansinę Komisijos pagalbą, nagrinėjo pameistrystės kokybės ir ekonominio efektyvumo klausimus. Pastarojo klausimo nagrinėjimui vadovavo įvairių ES pramonės šakų darbdavių organizacijoms atstovaujanti „BusinessEurope“. 2016 m. birželio mėn. susitarta dėl bendro pareiškimo „Siekiant bendro požiūrio į pameistrystę“.

ETUC ir „BusinessEurope“ inicijuotas trišalis patariamas komitetas profesinio mokymo klausimams spręsti (ACVT), suburiantis visų valstybių narių valdžios institucijų ir socialinių partnerių atstovus, 2016 m. gruodžio mėn. priėmė nuomonę dėl bendro požiūrio į kokybišką ir veiksmingą pameistrystę ir mokymąsi darbo vietoje, kurioje išdėstyta 16 aspektų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti rengiant pameistrystės sistemas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Jeigu pameistrystė grindžiama darbo sutartimi, pameistriai yra tiek profesinės mokyklos mokiniai, tiek darbuotojai. Todėl teisinis šios iniciatyvos pagrindas – SESV 153, 166 ir 292 straipsniai.

SESV 166 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga įgyvendina profesinio mokymo politiką, kuri remia ir papildo valstybių narių veiksmus, kartu pripažindama visišką valstybių narių atsakomybę už profesinio mokymo turinį ir organizavimą.

Pagal SESV 153 straipsnį Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiklą tokiose srityse kaip darbo sąlygos, darbuotojų socialinis draudimas ir socialinė apsauga (pagal darbo sutartis dirbantys pameistriai laikomi darbuotojais), taip pat iš darbo rinkos išstumtų asmenų integracija ir kova su socialine atskirtimi.

Pagal SESV 292 straipsnį rekomendacijas ES kompetencijos srityse priima Taryba remdamasi Komisijos pasiūlymu.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Vykdydama veiklą, kuria siekiama plėtoti kokybišką švietimą bei mokymą ir įgyvendinti profesinio mokymo politiką, ES yra atsakinga už valstybių narių skatinimą bendradarbiauti, o prireikus remia ir papildo jų veiklą. Tokiomis aplinkybėmis pasiekti vienodą pameistrystės kokybės ir veiksmingumo supratimą visoje Europos Sąjungoje galima tik Europos lygmens veiksmais.

Kokybiška ir veiksminga pameistrystės europinė sistema remis ir papildys nacionalinius veiksmus šioje srityje, kaip nustatyta SESV 166 ir 153 straipsniuose. Šioje iniciatyvoje taikomas subsidiarumo principas, visapusiškai atsižvelgiant į tai, kad už švietimo ir mokymo sistemas, darbo rinkos veikimą ir darbo sąlygas atsako pačios valstybės narės. Be to, įgyvendinant iniciatyvą visapusiškai atsižvelgiama į nacionalinių pameistrystės sistemų įvairovę, o siūlomi bendri kriterijai yra grindžiami tų sistemų skirtumais, taip užtikrinant naudą tiek besimokantiems asmenimis, tiek pameistrystės vietas teikiančioms įmonėms.

Iniciatyva padės didinti pameistrystės sistemų skaidrumą, tarpusavio supratimą ir ypač visų ES šalių pameistrystės sistemų kokybę ir veiksmingumą. Ji gali daryti teigiamą poveikį tarpvalstybiniam pameistrystės programų absolventų judumui, nes ES lygmens koordinavimas užtikrintų sinergiją ir bendradarbiavimą ir maksimaliai padidintų teigiamą šalutinį poveikį.

Be to, ES lygmens gairės padeda formuoti bendrą supratimą, kaip būtų galima pagerinti pameistrystės kokybę. O valstybėms narėms tai padėtų naudotis Europos struktūriniais ir

investicijų fondais, visų pirma Europos socialiniu fondu, ir įgyvendinti Jaunimo užimtumo iniciatyvą, kuria siekiama paminti nedarbą, ypač jaunimo nedarbą ir neaktyvumą.

- **Proporcingumo principas**

Pagal šią rekomendaciją siūlomi veiksmai yra proporcingi siekiamiems tikslams. Pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos prisidės prie pavienių šalių vykdomų pameistrystės sistemų reformų ir papildys šioje srityje dedamas valstybių narių ekonomikos valdymo Europos semestro kontekste pastangas. Siūlant veiksmus atsižvelgiama į valstybių narių patirtį ir į sistemų įvairovę. Rekomendacijoje atsižvelgiama į diferencijuotą požiūrį, atspindintį skirtingas valstybių narių ekonomines, finansines ir socialines aplinkybes, ir į darbo rinkos sąlygų įvairovę. Bus naudojamas dabartinis Europos semestro stebėsenos mechanizmas, todėl papildomos administracinės naštos neatsiras.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos, kurioje laikomasi subsidarumo ir proporcingumo principų. Ji grindžiama esamais Europos teisės aktais ir atitinka Europos veiksmų švietimo, mokymo ir užimtumo srityse taikomų priemonių rūšį. Kaip teisinė priemonė, rekomendacija rodo valstybių narių įsipareigojimą įgyvendinti joje nustatytas priemones ir suteikia tvirtą politinį Europos lygmens bendradarbiavimo šioje srityje pagrindą, drauge visapusiškai paisant valstybių narių kompetencijos švietimo, mokymo ir socialinės politikos srityse.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rekomendacija atspindi diskusijų ir konsultacijų su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais (įskaitant socialinius partnerius, verslą, tarpines institucijas, pavyzdžiui, pramonės, prekybos ir amatų rūmus, specialistų ir sektorių organizacijas, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, jaunimo, moksleivių ir tėvų organizacijas, taip pat vietos, regionų ir nacionalines valdžios institucijas) rezultatus.

Siekiant užtikrinti dar gilesnį ir platesnį įvairių Europos pramonės šakų ir sektorių socialinių partnerių, prekybos ir pramonės rūmų įsitraukimą, 2017 m. kovo 30 d. ir birželio 7 d. buvo surengti posėdžiai. Suinteresuotieji subjektai, su kuriais buvo konsultuotasi, pabrėžė, kad pasiūlymas turėtų:

- būti paremtas ACVT nuomone ir ypač jos priedu dėl pameistrystės elementų ir partnerystės grindžiamo požiūrio;
- būti aiškos aprėpties, drauge pripažįstant valstybių narių sistemų įvairovę ir su ta įvairove susijusius sunkumus nustatant bendrą pameistrystės apibrėžtį ir jos skirtumus nuo kitų mokymosi darbo vietoje formų;
- atspindėti reikmę užtikrinti tiek pameistrystės kokybę, tiek veiksmingumą, atsižvelgiant į Europos socialinių partnerių bendrą pareiškimą ir ACVT nuomonę;
- įtraukti judumą kaip kokybiškų ir veiksmingų pameistrystės sistemų elementą, o ne būtiną sąlygą.

2017 m. balandžio 20 d. diskusijos šiuo klausimu vyko Profesinio mokymo patariamojo komiteto posėdyje. Be jau nurodytų aspektų, ACVT rekomendavo Komisijai:

- aiškiai išdėstyti pasiūlymo aprėptį, t. y. ar pameistrystė suprantama siaurąja prasme, ar apima ir kitų formų mokymąsi darbo vietoje;
- paaiškinti, kaip pasiūlymas siejasi su kitomis aktualiomis platformomis ir iniciatyvomis, tokiomis kaip Europos pameistrystės aljansas, Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET) ir Europos darbo mobilumo portalas EURES.

Kai kurie valdžios institucijoms atstovaujantys ACVT nariai išreiškė susirūpinimą dėl galimos didelės sistemos aprėpties kokybės kriterijų ir valdymo srityje.

Komisija pabrėžė, kad nors pasiūlymas grindžiamas ACVT nuomone, kuriai valdžios institucijų atstovai ir socialiniai partneriai jau pritarė, jis valstybėms narėms Taryboje privalomas nebus. Ji taip pat išreiškė ketinimą pasiūlyti aiškia, aktualią ir naudos valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams teikiančią sistemą.

Taip pat konsultuotasi su profesinio mokymo srities aukščiausio lygmens pareigūnais, Europos profesinio mokymo paslaugų teikėjų asociacijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, dalyvaujančiais Europos pameistrystės aljanse.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į tai, kad siūlomi veiksmai tik papildys valstybių narių iniciatyvas, savanorišką siūlomų veiksmų pobūdį ir tikėtino poveikio aprėptį, poveikį iš anksto nustatyti galima tik iš dalies. Todėl poveikio vertinimas nebuvo atliekamas. Pasiūlymas buvo parengtas remiantis tyrimų duomenimis, konsultuojantis su svarbiausiais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat Europos socialinių partnerių ir ACVT darbu šioje srityje.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Dėl didelių pameistrystės sistemų skirtumų ir lankstumo įgyvendinant šią rekomendaciją poveikį nacionaliniams biudžetams nustatyti sunku. Nors gali būti tam tikrų pradinių išlaidų, kokybiškesnės ir veiksmingesnės pameistrystės sistemos ilgainiui turėtų padidinti pajamas nacionaliniu ir (arba) regionų, bendrovių ir darbdavių, taip pat profesinio mokymo paslaugų teikėjų lygmeniu. Valstybės biudžeto pajamos gali padidėti dėl didesnio užimtumo ir mažesnių išlaidų nedarbui, o įmonės gali gauti naudos iš didesnio našumo ir konkurencingumo.

Prie šio pasiūlymo pridedamame Tarnybų darbiniam dokumente nustatytos trys sritys, kuriose Tarybos rekomendacija gali daryti poveikį išlaidoms:

- **Atitiktis**

Gali būti išlaidų, susijusių su atitiktimi šiai rekomendacijai, pavyzdžiui, išlaidų, susijusių su užmokesčiu ar kompensacija, finansinėmis subsidijomis ar paskatomis, pedagoginės (meistrų ir mentorų) paramos paslaugų teikimu. Priklausomai nuo struktūros, tokios išlaidos bus padalytos viešiesiems biudžetams ir mokymo paslaugas teikiantiems darbdaviams. Pavyzdžiui, finansavimas gali būti skirtas iš nacionalinio biudžeto arba surinktas iš specialių rinkliavų, mokesčių ar savanoriškų įmokų.

- **Administravimas**

Kokybės užtikrinimo priemonių sukūrimas ir įgyvendinimas gali nulemti administracines išlaidas, kurios gali būti vienkartinės (sukūrimo) išlaidos arba nuolatinės (ar reguliarios) išlaidos. Nors sistema yra Europos lygmens, gali atsirasti nacionalinio ar regionų lygmens administracinių išlaidų.

- **Įgyvendinimas**

Tikėtina, kad bus tam tikrų išlaidų, susijusių su pameistrystės kokybės ir veiksmingumo kriterijų įgyvendinimu ir testinumu. Priklausomai nuo to, kaip paskirstomi vaidmenys ir atsakomybė, tokios išlaidos gali tekti valdžios institucijoms, tarpinėms institucijoms ar švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams.

Pagerinus pameistrystės kokybę ir veiksmingumą turėtų pakilti ir įgyjamų įgūdžių, įsidarbinamumo ir našumo lygis. EBPO nustatė, kad tinkamai parengtos pameistrystės programos gali būti vertinga investicija tiek darbdaviams, tiek patiems pameistriams, gali palengvinti jaunuolių perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką, prisidėti prie konkurencingumo ir ekonomikos augimo.

Siūlomai rekomendacijai nereikia papildomo ES biudžeto ir Komisijos darbuotojų išteklių.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Nacionaliniu lygmeniu pasiūlyme dėl Tarybos rekomendacijos valstybės narės raginamos skatinti aktyvų socialinių partnerių dalyvavimą rengiant, valdant ir įgyvendinant pameistrystės sistemas, atsižvelgiant į nacionalines darbo santykių sistemas ir švietimo bei mokymo praktiką. Valstybės narės taip pat turėtų įtraukti atitinkamas priemones į nacionalines reformų programas pagal Europos semestrą ir atsižvelgti į šią sistemą naudojantis Sąjungos finansavimu ir priemonėmis.

Komisija raginama stebėti sistemos taikymą drauge su ACVT, naudojantis dabartine Europos semestro ataskaitų teikimo tvarka, ir ne vėliau kaip po trejų metų pateikti ataskaitą Tarybai.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Rekomendacijos valstybėms narėms

Sistema, kurioje bus atsižvelgiama į nacionalinių struktūrų ir sistemų įvairovę, pasiūlys pameistrystės kokybės ir veiksmingumo užtikrinimo kriterijų rinkinį, tačiau kiekviena valstybė narė – priklausomai nuo nacionalinės pameistrystės sistemos ypatumų ir reikmių – galės pati spręsti, kuriems kriterijams teikti pirmenybę. Toks lankstumas yra būtinas dėl didelės nacionalinių sistemų įvairovės ir skirtingų galimų politinių nacionalinio lygmens sprendimų.

Rekomendacijoje išskiriamos dvi kriterijų grupės: būtinų mokymosi ir darbo sąlygų pameistrystės sistemose kriterijai ir bazinių pameistrystės sąlygų sistemos lygmeniu kriterijai.

Mokymosi ir darbo sąlygų kriterijai

Siekiant užtikrinti pameistrystės sistemų kokybę ir veiksmingumą, Rekomendacijoje nustatomi septyni mokymosi ir darbo sąlygų kriterijai:

1) rašytinė darbo sutartis; 2) mokymosi rezultatai; 3) pedagoginė parama; 4) patirtis darbo vietoje; 5) užmokestis ir (arba) kompensacija; 6) socialinė apsauga; 7) darbo, sveikatos ir saugos sąlygos.

Bazinių sąlygų kriterijai

Rekomendacijoje taip pat nustatomi septyni bazinių sąlygų kriterijai, kuriais grindžiamas kokybiškų ir veiksmingų pameistrystės sistemų kūrimas ir veikimas:

8) reglamentavimo sistema; 9) socialinių partnerių dalyvavimas; 10) parama įmonėms; 11) lanksčios galimybės ir judumas; 12) profesinis orientavimas ir informuotumo didinimas; 13) skaidrumas; 14) kokybės užtikrinimas ir absolventų karjeros stebėjimas.

Pridedamame Tarnybų darbo dokumente kiekvienas iš šių kriterijų paaiškinamas plačiau.

Tolesni ES lygmens veiksmai

Į Rekomendaciją įtrauktos nuostatos, susijusios su dalijimosi žiniomis, tinklaveikos ir tarpusavio mokymosi rėmimo paslaugų rengimu, kad valstybėms narėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams būtų padedama įgyvendinti pameistrystės iniciatyvas, laikantis nustatytos sistemos. Ši veikla vykdoma atsižvelgiant į Komisijos komunikatą „Investicijos į Europos jaunimą“, kuriame paskelbta, kad bus įsteigta paklausa grindžiamos pameistrystės rėmimo tarnyba, kuri bus grindžiama sėkmingu viešųjų užimtumo tarnybų lyginamojo mokymosi modeliu ir padės šalims įdiegti ar reformuoti pameistrystės sistemas.

Taip pat siūloma imtis tolesnių veiksmų informuotumui didinti ir sistemos įgyvendinimui remti skiriant reikiamą ES finansavimą.

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač

į jos 153, 166 ir 292 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) kokybiška ir veiksminga pameistrystė, pagal kurią derinamas įvairių su darbu susijusių įgūdžių ir patirties įgijimas ir mokymasis bei svarbiausi gebėjimai, padeda jaunuoliams patekti į darbo rinką, o suaugusiesiems – daryti karjerą ir gauti darbą;
- (2) gerai parengtos pameistrystės sistemos duoda naudos tiek darbdaviams, tiek besimokantiems asmenims. Kokybiški standartai padės išvengti pameistrystės sąsajos su nekvalifikuotu darbu ir menku parengimu, dėl kurių nukenčia pameistrystės įvaizdis. Kokybiška pameistrystė taip pat prisidės prie socialinės įtraukties – į darbo rinką bus integruojami palankių sąlygų neturintys besimokantys asmenys ir migrantų kilmės asmenys;
- (3) kokybiška ir veiksminga pameistrystės sistema kuriama užmezgant struktūrinę partnerystę su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma su socialiniais partneriais, įmonėmis, tarpinėmis institucijomis, pavyzdžiui, pramonės, prekybos ir amatų rūmais, specialistų ir sektorių organizacijomis, profesinio mokymo paslaugų teikėjais, jaunimo ir tėvų organizacijomis, taip pat vietos, regionų ir nacionalinėmis valdžios institucijomis. Nuo 2013 m. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, per Europos pameistrystės aljansą remia pameistrystės kokybę, pasiūlą ir įvaizdį. Pagal šią iniciatyvą buvo pasiūlyta per 700 000 pameistrystės, mokomosios praktikos ar pirmojo darbo vietų. Tokios verslo iniciatyvos kaip „Europos jaunimo paktas“ padėjo atsirasti dar daugiau pasiūlymų ir paskatino verslo ir švietimo partnerystę visoje Sąjungoje;
- (4) įvairių Europos pramonės sektorių socialiniai partneriai sukaupė pameistrystės kokybės ir ekonominio efektyvumo duomenų dirbdami paraleliai ir 2016 m. birželio mėn. paskelbdami bendrą pareiškimą „Siekiant bendro požiūrio į pameistrystę“, kuriuo buvo grindžiama 2016 m. gruodžio 2 d. Profesinio mokymo patariamojo komiteto (ACVT) nuomonė dėl bendro požiūrio į kokybišką ir veiksmingą pameistrystę ir mokymąsi darbo vietoje;

- (5) 2008 m. sukurta ir 2017 m. atnaujinta Europos kvalifikacijų sistema (EKS)¹² padeda didinti piliečių (įskaitant pameistrius) kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą;
- (6) 2009 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijoje dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos sukūrimo¹³ nustatyta orientacinė priemonė, skirta padėti valstybėms narėms remti ir stebėti savo profesinio mokymo sistemų nuolatinį tobulinimą;
- (7) per 2012 m. Europos stažuočių ir pameistrystės kokybės chartiją Europos jaunimo forumas paragino Europos šalis, institucijas ir socialinius partnerius sukurti ar sustiprinti teises pameistrystės kokybės sistemas;
- (8) 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo¹⁴ valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti, kad jaunimui iki 25 metų per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo būtų pasiūlytas kokybiškas darbas, galimybė tęsti mokslus, dalyvauti pameistrystės ar mokomosios praktikos programoje;
- (9) Europos socialiniai partneriai, Europos Komisija ir Europos Sąjungos Taryba 2013 m. liepos 2 d. bendroje deklaracijoje, kuria įsteigiamas Europos pameistrystės aljansas, įsipareigojo prisidėti prie pameistrystės pasiūlos, kokybės ir patrauklumo didinimo;
- (10) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos deklaracijoje dėl Europos pameistrystės aljanso pažymėta, kad pameistrystės sistemų veiksmingumas ir patrauklumas turėtų būti skatinamas joms taikant keletą bendrų pagrindinių principų;
- (11) 2014 m. kovo 10 d. priimtoje Tarybos rekomendacijoje dėl stažuočių kokybės sistemos¹⁵ nustatyta įvairių principų, kuriais gerinama stažuočių, nepatenkančių į oficialios švietimo ir mokymo sistemos aprėptį, kokybė;
- (12) 2015 m. birželio 22 d. Rygos išvadose, kurias priėmė už profesinį mokymą atsakingi ministrai, įvairių formų mokymasis darbo vietoje, ypatingą dėmesį skiriant pameistrių mokymui, ir kokybės užtikrinimo mechanizmų plėtotė įvardyti kaip du iš penkių Europos 2015–2020 m. prioritetų;
- (13) programos „ET 2020“ Profesinio mokymo darbo grupė savo kadencijos laikotarpiu 2014–2015 m. parengė 20 orientacinių kokybiškos pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje principų;
- (14) Europos Parlamento 2016 m. kovo 4 d. pranešime „Programa „Erasmus+“ ir kitos priemonės judumui skatinti profesinio rengimo ir mokymo srityje. Mokymosi visą gyvenimą požiūris“ paraginta imtis pameistrystės kokybės standartų užtikrinimo priemonių;
- (15) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/589¹⁶ nustatyta, kad darbo sutartimi grindžiamos pameistrystės vietos nuo 2018 m. gegužės mėn. gali būti reklamuojamos Europos darbo mobilumo portale EURES;

---

¹² OL C 189/15.

¹³ OL C 155, 2009 7 8, p. 1.

¹⁴ OL C 120, 2013 4 26, p. 1.

¹⁵ OL C 88, 2014 3 27, p. 1.

¹⁶ OL L 107, 2016 4 22, p. 1.

- (16) 2016 m. birželio 10 d. komunikate „Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė“ Komisija pabrėžė remianti socialinius partnerius, kad jie galėtų pasinaudoti bendrų projektų rezultatais, pavyzdžiui, kurdami kokybiškas pameistrystės sistemas;
- (17) 2016 m. gruodžio 7 d. Komisijos komunikate „Investicijos į Europos jaunimą“¹⁷ paraginta dėti daugiau pastangų, kad jaunuoliams būtų sudarytos kuo geresnės starto sąlygos, investuojant į jų žinias, gebėjimus ir patirtį bei padedant jiems rasti pirmą darbą ar jam tinkamai pasiruošti. Tikslas – padėti jaunuoliams pasinaudoti galimybėmis, gerai integruotis į visuomenę, tapti aktyviais piliečiais ir siekti sėkmingos profesinės karjeros, be kita ko, sukuriant kokybišką pameistrystės sistemą ir išdėstant pagrindinius principus;
- (18) 2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracijoje išdėstytas raginimas siekti Sąjungos, „kurioje jauni žmonės įgyja geriausią išsilavinimą bei gauna geriausią mokymą ir gali studijuoti ir rasti darbą visame žemyne“;
- (19) 2017 m. balandžio 26 d. Europos socialinių teisių ramsčio dokumentuose nustatyta įvairių principų, kuriais remiamos sąžiningos ir sklandžiai veikiančios darbo rinkos ir socialinės gerovės sistemos, įskaitant teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą ir mokymą, kad būtų išugdyti darbo rinkai ir dalyvavimui visuomenės gyvenime aktualūs gebėjimai. Juose taip pat išdėstytas Komisijos siekis pasiūlyti Tarybos rekomendaciją, kurioje būtų išdėstyti svarbiausi aspektai, padedantys kokybiškose pameistrystės programose dalyvaujantiems žmonėms įgyti reikiamus įgūdžius ir kvalifikaciją;
- (20) 2017 m. gegužės 30 d. priimtu Komisijos pasiūlymu dėl Tarybos rekomendacijos dėl absolventų karjeros stebėsenos siekiama pagerinti kokybinės ir kiekybinės informacijos apie absolventų, įskaitant pameistrius, veiklą baigus mokslus, prieinamumą;
- (21) parama pameistrystei teikiama iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų (2014–2020 m.), visų pirma Europos socialinio fondo (ESF) ir Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), taip pat pagal programą „Erasmus+“, Europos Sąjungos įmonių konkurencingumo ir MVĮ programą (COSME), Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI) ir Jaunimo užimtumo iniciatyvą;
- (22) neseniai Europos Parlamentas ir suinteresuotieji subjektai paragino Komisiją padidinti ilgalaikio pameistrių judumo visoje ES mastą, suteikiant jaunuoliams daugiau galimybių įgyti konkrečiai darbo vietai reikalingų įgūdžių ir svarbiausių gebėjimų. Komisija reagavo įtraukdama į programą „Erasmus+“ naują paprogramę „ErasmusPro“, pagal kurią remiama ilgalaikė mokomoji praktika užsienyje;
- (23) 2015 m. ir 2017 m. Europos Audito Rūmų ataskaitose dėl Jaunimo garantijos iniciatyvos Komisijai rekomenduojama parengti pameistrystės kokybės kriterijus ir kitų su šia iniciatyva susijusių pasiūlymų;
- (24) bendras valstybių narių sutarimas dėl pameistrystės sistemų kokybės ir veiksmingumo prisideda prie jų pastangų reformuoti ir modernizuoti pameistrystės – puikios mokymosi ir karjeros galimybės – sistemas. Bendras sutarimas padeda didinti tarpusavio pasitikėjimą ir taip palengvina tarpvalstybinį pameistrių judumą;
- (25) bendras šios rekomendacijos tikslas – padidinti pameistrių įsidarbinimo galimybes, prisidėti prie jų asmeninio tobulėjimo, padėti ugdyti reikiamų įgūdžių įgijusią ir kvalifikuotą darbo jėgą, atitinkančią darbo rinkos reikmes;

---

¹⁷ COM(2016) 940 *final*.

- (26) konkretus tikslas – parengti nuoseklią pameistrystės sistemą, grindžiamą vienodu kokybės ir veiksmingumo supratimu, atsižvelgiant į profesinio mokymo sistemų įvairovę valstybės narėse;
- (27) šioje rekomendacijoje pameistrystė suprantama kaip formalaus profesinio mokymo sistema, kurioje mokymasis darbo vietoje (įmonėse ir pan.) derinamas su mokymusi švietimo įstaigose ir pagal kurią įgyjama nacionaliniu lygmeniu pripažįstama kvalifikacija. Šioms sistemoms būdingi sutartiniai pameistris, darbdavio ir (arba) profesinio mokymo įstaigos santykiai, o pameistriui už jo darbą yra apmokama arba kompensuojama;
- (28) ši rekomendacija netrukdo valstybėms narėms taikyti ar nustatyti pažangesnes, palyginti su čia rekomenduojamomis, su pameistryste susijusias nuostatas,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinės teisės aktus ir glaudžiai bendradarbiaudamos su suinteresuotaisiais subjektais bei remdamosi toliau išdėstytais kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės kriterijais, turėtų užtikrinti, kad pameistrystės sistemos atitiktų darbo rinkos reikmes ir teiktų naudos tiek besimokantiems asmenims, tiek darbdaviams.

Mokymosi ir darbo sąlygų kriterijai

Rašytinė darbo sutartis

1. Prieš prasidedant pameistrystės programai darbdavys, pameistris ir profesinio mokymo įstaiga turėtų sudaryti rašytinę sutartį, kurioje būtų nustatytos kiekvienos šalies teisės ir pareigos, susijusios su mokymu ir darbu.

Mokymosi rezultatai

2. Darbdaviai ir profesinio mokymo įstaigos turėtų sudaryti išsamų mokymosi rezultatų sąrašą, kuriuo būtų užtikrinta konkrečiai darbo vietai reikalingų įgūdžių ir svarbiausių gebėjimų pusiausvyra ir remiamas pameistrių asmeninis tobulėjimas ir viso gyvenimo karjeros galimybės, kad jie galėtų prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos aplinkybių.

Pedagoginė parama

3. Įmonės paskirtiems meistrams turėtų būti nustatyta užduotis glaudžiai bendradarbiauti su švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais ir mokytojais, kad jie galėtų nukreipti pameistrius tinkama linkme ir užtikrinti abipusį ir reguliarių grįžtamąjį ryšį. Mokytojams, meistrams ir mentoriams turėtų būti padedama atnaujinti gebėjimus ir kompetenciją, kad jie galėtų rengti pameistrius pagal naujausius mokymo metodus ir darbo rinkos reikmes.

Patirtis darbo vietoje

4. Nemaža mokymosi proceso dalis – t. y. bent pusė viso pameistrystės programos laikotarpio – turi vykti darbo vietoje. Be kita ko, turėtų būti suteikta galimybė tokią praktiką atlikti užsienyje.

Užmokestis ir (arba) kompensacija

5. Pameistriams turi būti mokamas užmokestis ir (arba) kompensacija, vadovaujantis nacionaliniais ar sektoriaus reikalavimais ar kolektyvinėmis sutartimis, jei tokios yra, ir atsižvelgiant į darbdavių, pameistrių ir valdžios institucijų išlaidų pasidalijimo tvarką.

Socialinė apsauga

6. Pameistriams turėtų būti suteikta teisė į socialinę apsaugą, įskaitant privalomąjį draudimą pagal nacionalinės teisės aktus.

Darbo, sveikatos ir saugos sąlygos

7. Pameistrio darbo vieta turi derėti su atitinkamomis darbo sąlygų taisyklėmis ir nuostatomis, visų pirma su sveikatos ir saugos teisės aktų reikalavimais.

Bazinių sąlygų kriterijai

Reglamentavimo sistema

8. Turėtų būti įdiegta aiški ir nuosekli, sąžininga ir nešališka reglamentavimo sistema, apimanti struktūrinį ir skaidrų visų suinteresuotųjų subjektų dialogą. Tai, be kita ko, gali apimti pameistrystės vietas siūlančių įmonių ir darbo vietų akreditavimo tvarką.

Socialinių partnerių dalyvavimas

9. Socialiniai partneriai, įskaitant sektorių lygmens, turėtų dalyvauti rengiant, valdant ir įgyvendinant pameistrystės sistemas, atsižvelgiant į nacionalines darbo santykių sistemas ir švietimo ir mokymo praktiką.

Parama įmonėms

10. Įmonėms, visų pirma mažosioms, vidutinio dydžio ir mikro įmonėms, turėtų būti teikiama finansinė ir (arba) nefinansinė parama, grindžiama darbdavių, pameistrių ir valdžios institucijų išlaidų pasidalijimo tvarka, kad įmonių pameistrystės programos būtų ekonomiškai efektyvios.

Lanksčios galimybės ir judumas

11. Nustatant priėmimo į pameistrystės programas reikalavimus turėtų būti atsižvelgiama į savaiminį ir neformalųjį mokymąsi. Baigus pameistrystės programą turėtų būti suteikiama nacionaliniu lygmeniu pripažįstama kvalifikacija, susieta su Europos kvalifikacijų sistema¹⁸, ir suteikiama tolesnio mokymosi, įskaitant aukštąjį mokslą, galimybių ir karjeros galimybių. Tarpvalstybinis pameistrių judumas turėtų būti neatskiriamas pameistrio kvalifikacijos dalis.

Profesinis orientavimas ir informuotumo didinimas

12. Pameistrystės programose turi būti teikiamos profesinio orientavimo, mentorystės ir paramos besimokančiam asmeniui paslaugos, siekiant užtikrinti gerus rezultatus ir sumažinti mokslų nebaigiančių asmenų skaičių. Pameistrystė turėtų būti propaguojama vykdam informuotumo didinimo veiklą.

Skaidrumas

13. Siūlomų pameistrių vietų skaidrumas ir prieiga prie jų valstybėse narėse ir tarp jų turėtų būti užtikrintas naudojantis viešųjų ir privačių įdarbinimo tarnybų paslaugomis ar, prireikus, Sąjungos priemonėmis, pavyzdžiui, EURES.

Kokybės užtikrinimas ir absolventų karjeros stebėjimas

14. Turėtų būti nustatytos kokybės užtikrinimo sistemos, derančios su Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacine sistema (EQAVET)¹⁹, įskaitant

---

¹⁸ OL C 189/15.

¹⁹ OL C 155, 2009 7 8, p. 1.

efektyvų ir patikimą mokymosi rezultatų vertinimą. Reikėtų užtikrinti pameistrių užimtumo ir karjeros stebėseną.

Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu

Įgyvendindamos šią rekomendaciją valstybės narės turėtų:

15. skatinti aktyvų socialinių partnerių dalyvavimą rengiant, valdant ir įgyvendinant pameistrystės sistemas, atsižvelgiant į nacionalines darbo santykių sistemas ir švietimo ir mokymo praktiką;
16. įtraukti atitinkamas įgyvendinimo priemones į nacionalines reformų programas pagal Europos semestrą;
17. atsižvelgti į šią sistemą naudojantis Europos Sąjungos fondais ir pameistrystės rėmimo priemonėmis.

Komisija turėtų teikti reikiamą paramą, be kita ko, toliau nurodytais veiksmais.

Rėmimo paslaugos

18. Parengti dalijimosi žiniomis, tinklaveikos ir tarpusavio mokymosi rėmimo paslaugas, kad valstybės narės ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams būtų padedama įgyvendinti pameistrystės iniciatyvas, laikantis nustatytos sistemos.

Informuotumo didinimas

19. Informuotumo didinimo kampanijomis, pavyzdžiui, rengiant Europos profesinių gebėjimų savaitę, viešinti pameistrystės programų meistriškumą ir patrauklumą.

Finansavimas

20. Remti šios rekomendacijos įgyvendinimą atitinkamu Sąjungos finansavimu pagal atitinkamus teisės aktus.

Tolesni veiksmai

21. Drauge su trišaliu Profesinio mokymo patariamuoju komitetu stebėti šios rekomendacijos įgyvendinimą, naudojantis dabartine Europos semestro ataskaitų teikimo tvarka;
22. pateikti ataskaitą Tarybai dėl sistemos įgyvendinimo ne vėliau kaip po trejų metų nuo jos priėmimo.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*